

PROGRAMA SALUT AFECTIVO-SEXUAL

MARISTES LA IMMACULADA

Maristes La Immaculada

Educació afectivo-sexual.

MARC GENERAL EN LES ETAPES D'INFANTIL, PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA I AMB LES FAMÍLIES.

L'educació sexual i afectiva permet que els nostres nens i nenes, els nostres nois i noies desenvolupin la capacitat de relació amb els altres, des de la vessant emocional i sexual, d'una manera adequada.

L'objectiu de l'educació sexual i afectiva és la d'adquirir comportaments i actituds saludables en les relacions afectives i sexuals, amb l'objectiu de ser persones que visquin l'afectivitat i la sexualitat d'una manera lliure, responsable, respectuosa i feliç, i capaces de prendre decisions informades, autònomes i conseqüents.

És important parlar d'educació afectivosexual amb naturalitat perquè creixin lliures de prejudicis, mites i altres idees errònies sobre la sexualitat i l'afectivitat. També és important per ajudar-los a identificar possibles situacions d'abús en l'àmbit afectiu, relacional i sexual, i facilitar-los que us les puguin explicar.

En general per fomentar l'educació sexual i afectiva en el nostre alumnat convé:

- potenciar la seva autoestima i ajudar-los a acceptar el seu cos tal com és;
- parlar dels canvis que succeeixen en el seu cos com un procés normal i natural de creixement;
- normalitzar la sexualitat, com a tema natural del qual s'ha de poder parlar obertament;
- educar per igual els nois i noies i amb els mateixos valors, independentment del sexe;
- transmetre que ells o elles decideixen sobre el seu cos i que ningú els pot fer un petó o tocar sense el seu consentiment;
- educar en el fet que les relacions han de ser consentides i equitatives;
- ensenyar hi ha moltes maneres de viure l'afectivitat i la sexualitat. Hi ha diversitat de parelles i tothom és lliure d'estimar qui vulgui;
- fer-los adonar que la identitat sexual no necessàriament ve marcada pel sexe: hi ha nenes que se senten nens i nens que se senten nenes, i també hi ha qui no s'identifica amb cap gènere concret. És una qüestió de sentiments i identitat que es pot descobrir al llarg de la infantesa o l'adolescència.

ETAPES I AGENTS

- **1.- ETAPA DE 3 A 6 ANYS:**

En aquesta franja d'edat els nens i nenes ja s'identifiquen amb un sexe a partir de les diferències biològiques. Mostren molta curiositat pel seu cos, per les diferències físiques entre nenes i nens, i també per altres qüestions, per exemple, d'on venen els nadons.

Aquesta curiositat els porta a observar i tocar les parts del cos íntimes i a experimentar les sensacions que els proporcionen. Això és un fet natural que forma part del procés de descobriment i coneixement del seu cos.

En aquesta etapa l'espai familiar continua sent el principal lloc on es continuen creant i reforçant els vincles afectius, tot i que la relació amb els companys comença a agafar força i sorgeixen les primeres relacions d'amistat.

Per fomentar l'educació afectivosexual en aquestes edats convé:

- potenciar la seva autoestima i acceptació com a persona;
- fomentar el respecte i l'afecte cap els altres;
- establir vincles afectius positius;
- donar exemple en les relacions afectives amb els altres, que s'han de basar en l'afecte i el respecte mutu;
- anomenar correctament les parts del cos íntimes, sense eufemismes ni tabús, per tal de normalitzar-les;
- explicar que el penis, la vulva, els glutis... són parts del cos privades i que ningú els les pot tocar sense el seu consentiment;
- contestar de manera senzilla i clara les preguntes que es facin tenint en compte l'edat dels infants.

- **2.- ETAPA DE PRIMÀRIA:**

L'afectivitat i la sexualitat estan presents a la vida des del naixement ja que formen part del nostre cos i són la manera de transmetre els sentiments entre persones. Per tant, és important viure aquest aspecte de la vida amb naturalitat des que som nadons. D'altra banda, també és fonamental conèixer les sensacions del propi cos,

agradables i desagradables, i saber-les comunicar. D'aquesta manera, treballem el plaer, el rebuig, el consentiment, aprenem a posar límits i a acceptar-los.

Objectius

- Establir una conversa sobre el concepte de sexualitat.
- Aprendre a respectar el propi cos i el d'altri.
- Conscienciar l'alumnat de la multiplicitat d'afectes que podem sentir.
- Aprendre a expressar sensacions agradables i desagradables.
- Prevenir l'abús sexual.

- **3.- ETAPA DE SECUNDÀRIA:**

L'adolescència és una etapa vital de transició a l'etapa adulta en què es produeixen molts canvis físics i emocionals. És una etapa intensa en la construcció de la identitat i de les relacions (d'amistat, familiars, de parella...). Per aquest motiu, és important posar la mirada i aprendre a construir relacions positives, que ens facin créixer i desenvolupar-nos al màxim possible com a persones, entenent que cada persona té experiències diferents amb si mateixa i amb les altres persones. És important l'abordatge de les relacions afectives i sexuals per assegurar que els i les adolescents afronten la vivència de la identitat i les relacions afectivosexuals amb l'acompanyament i els referents necessaris, lliurement, de manera que puguin desenvolupar unes relacions saludables, de qualitat i creixement.

Objectius

- Reconèixer la importància de tenir una relació saludable amb nosaltres i amb la resta.
- Aprofundir en conceptes i informació vinculada al desenvolupament afectivosexual, com la coneixença del propi cos, el desig, el consentiment, etc.
- Conèixer les característiques de les relacions afectives i sexuals saludables construïdes des de la igualtat de drets.
- Identificar i aprendre habilitats i actituds necessàries per crear i mantenir relacions afectives i sexuals saludables.
- Sensibilitzar sobre els factors que fan que una relació sigui satisfactòria, tant en relació amb les pròpies actituds com les de l'altra persona.

- **4.- FAMÍLIES:**

- **FAMÍLIES DE PRIMÀRIA**

L'afectivitat i la sexualitat estan presents a la vida des que naixem ja que formen part del nostre cos i defineixen la manera de transmetre els sentiments entre persones. Per tant, és important viure aquest aspecte de la vida amb naturalitat des de nadons. D'altra banda, també és fonamental conèixer les sensacions del propi cos, agradables i desagradables, i saber-les comunicar. D'aquesta manera, treballem el plaer, el rebuig, el consentiment, aprenem a posar uns límits i a respectar-los.

Objectius

Sensibilitzar les famílies sobre la importància de l'acompanyament en el desenvolupament afectivosexual dels fills i filles, el coneixement del propi cos, les idees del plaer i el consentiment...

- Evitar les resistències i els tabús entorn la sexualitat per facilitar el suport positiu als fills i filles.
- Afavorir que pares i mares reflexionin críticament en relació als estereotips i patrons masclistes que faciliten les relacions abusives.
- Aportar eines a les famílies per promoure en els fills i filles les relacions saludables i identificar i prevenir les relacions abusives.
- Enfortir el paper de les famílies com a transmissores dels valors d'igualtat, respecte i autoestima, a través del modelatge.

- **FAMÍLIES DE SECUNDÀRIA**

L'adolescència és una etapa vital de transició a la fase adulta en què es produeixen molts canvis físics i emocionals.

És una etapa intensa en què nois i noies construeixen la seva identitat i estableixen relacions, i també és un moment delicat en què conviuen les experiències de separació i autonomia del nucli familiar amb la necessitat de vinculació afectiva i de cerca de suport en uns referents. La família també té un paper fonamental en la manera com els fills i filles afronten aquest període d'autoafirmació de la pròpia identitat i d'esclat de la sexualitat, en què inicien les primeres relacions afectives i/o sexuals.

És molt important que nois i noies comptin amb referents accessibles, informats i disposats a recolzar-los en el desenvolupament d'una identitat lliure i conscient, que els ajudin a integrar valors que els facilitin unes relacions afectivosexuals saludables i igualitàries, basades en l'autoestima i el respecte mutu. Un acompanyament positiu per part de la família ajudarà a prevenir que les filles i els fills visquin relacions afectives i sexuals abusives (com a agressors o com víctimes) alhora que promourà experiències plaents i enriquidores que els ajudaran a créixer.

Objectius

Sensibilitzar les famílies sobre la importància de l'acompanyament en el desenvolupament afectivosexual dels fills i filles, el coneixement del propi cos, les idees del plaer i el consentiment...

- Evitar les resistències i els tabús entorn la sexualitat per facilitar el suport positiu als fills i filles.
- Afavorir que pares i mares reflexionin críticament en relació als estereotips i patrons masclistes que faciliten les relacions abusives.
- Aportar eines a les famílies per promoure en els fills i filles les relacions saludables i identificar i prevenir les relacions abusives.
- Enfortir el paper de les famílies com a transmissores dels valors d'igualtat, respecte i autoestima, a través del modelatge.

RECURSOS:

<https://educacio.gencat.cat/ca/arees-actuacio/centres-serveis-educatius/projectes-educatius/infantil-primaria-secundaria-batxillerat/coeducat/>

<https://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/prog-form-prev-violencia-masclista/>

[Afectivitat i sexualitat. Sexe Joves \(gencat.cat\)](#)

[Inici. Sexe Joves \(gencat.cat\)](#)

<https://educacio.gencat.cat/ca/arees-actuacio/centres-serveis-educatius/projectes-educatius/infantil-primaria-secundaria-batxillerat/coeducat/index.html>

EDUCACIÓ AFECTIVOSEXUAL

